

Varsinais-Suomen Sotilaspoikien Perinnekilta Latviassa 2014

Varsinais-Suomen Sotilaspoikien Perinnekillan vuotuinen matka tehtiin 5.-9.6. pääosin Latviaan, mutta Tartossakin oltiin viimeinen yö. Matkan oli suunnitellut jälleen Matti Komi ja "reisiabina" toimi komentaja Sakari Kinnarinen (jäljempänä Sakke). Matka alkoi 5.6. klo 6.45 Heikkilän kasarmin paikoitusalueelta tutulla Nyholmin bussilla kuljettajanaan Esa Vahtera.

Matka Helsingin Länsisatamaan ja yli Suomenlahden sujui rutiinilla. Esa kertoi jo menomatalla 1.4.2014 muuttuneista alkoholituomisten säännöistä. Niihin palattiin tarkemmin paluumatalla, koska kyse oli Suomeen tuotavien juomien säännöistä ja määräyksistä.

Tallinnaan saapumisen jälkeen matkalla Pärnuun poikkesimme Rimi-marketissa eväsostoksille. Varapuheenjohtaja Kullervo Hantula ja Matti kertasivat Viron ja Baltian historiaa ja Jaakko Saviranta maantiedettä. Elinaikaodotteet ja kansantulo ovat näissä maissa

	naiset	miehet	USD
Suomi	83	76 vuotta	35300
Viro	80	61	22400
Latvia	79	68	19100.

Matkalla poikkesimme Pärnussa Kuninkaankadun koulun edessä. Lydia Koidula kävi tätä koulua. Kävimme Pärnun jälkeen Viron entisen presidentin Konstantin Pätsin muistomerkillä. Myös Jyri Vilmsin tarina tunnustuksen hakijana Suomesta Viron itsenäisyydelle tuli kerrotuksi. Saksalaiset tappoivat Vilmsin Helsingissä. Tarina kertoo myös, että Päts allekirjoitti Neuvostoliiton kanssa tukikohtasopimuksen saatuaan vuoden palkkaa vastaavan rahasumman heiltä.

Matkalaiset Konstantin Pätsin muistomerkillä.

Matkalla Riikaan "reisiabi" Sakke selvitti Latvian puolustusvoimien tilannetta. Vuonna 2008 siirryttiin palkka-armeijaan, jossa on tällä hetkellä 4563 palkkaa saavaa sotilasta, joista 17 % naisia. Lisäksi on 8000 kansalliskaartilasta. Puolustusbudjetti on 0,8 % bruttokansantuotteesta, mutta tavoitteena on 2 %. Puolustus turvautuu Natoon. Ylitettyämme Latvian rajan Jaakko Saviranta kertoi Latvian rannikon hiekkadyneistä. Kullervo Hantula ja Kyösti Vuontela kertoivat isiensä tarinoita jääkärikoulutuksessa Latvian alueella Misse- ja Aajoella sekä talvi- ja jatkosodassa. Päivän päätteeksi majoituimme Hotelli Radisson Blue Latviijaan ja nautimme hotellin ravintolassa yhteisen illallisen.

Naton sotilaita aamiaisseurana ja kaupunkikierrros Riiaassa

Hotellin aamiaisella 6.6. oli muutamia Naton USA:n komppanian sotilaita. Keskusteluissa heidän kanssaan selvisi, että he olivat polttoainekuljetustehtävissä ja kotoisin mm. Pennsylvaniasta ja Texasista. Olipa yksi heistä käynyt Rovaniemelläkin. Latviassa alkoi 9.6. Naton sotaharjoitus. Tapasimme aamiaisella myös ETYJ:n varapresidentin Ilkka Kanervan, joka oli paikalla valmistelemassa ETYJ:n kokousta. Aamiaisen jälkeen lähdimme kaupunkikierrokselle suomea puhuvan Valentina Zaharova -oppaan johdolla. Hän kertoi muutamia Riika-faktoja: 700000 asukasta, ensimmäinen maininta historiassa vuodelta 1201 (vrt. Turku 1229), keskipalkka 600-700 euroa, eläke 200 euroa, ulkomailla työssä olevat lähettävät rahaa perheilleen, Latvian asukasluku 1,9 miljoonaa.

Jurmala ja Jääkärimuistomerkki

Matkamme suuntautui sen jälkeen Jurmalan hiekkarannalle. Jurmala on itsenäinen kaupunki, jossa on 60000 asukasta ja pinta-ala 94 neliökilometriä. Jurmalan lomahistoria alkoi jo Napoleonin sodan aikana, kun upseerien perheet olivat siellä lomailmassa. Upeiden huviloiden lisäksi myös kerrostaloja käytetään loma-asuntoina.

Jurmalan hienoa hiekkarantaa.

Matkamme jatkui Ventspilsin suuntaan kohti Kūlciemsia, jossa laskimme havuseppeleen Jääkäripataljoona 27:n kaatuneiden vuonna 1997 pystytetyille muistomerkillle.

Sepeleenlasku JP 27:n kaatuneiden muistomerkillä. ” Ennen hauta vieraassa kuin orjuus omassa maassa”, kuului teksti.

Sepeleenlaskun suorittivat puheenjohtaja Jukka Kleemola avustajinaan varapuheenjohtaja Kullervo Hantula ja Kyösti Vuontela, jotka kumpikin ovat jääkärien poikia. Muistomerkin lähellä sijaitti myös taistelupaikka parivartiopoteroinen. Paikka oli Saksan itäisimmän rintaman lähinnä Suomea oleva potero.

Täältä suuntasimme etelään Jelgavan kaupunkiin, jossa on yli 60000 asukasta. Matkalla opettelimme muutamia latviankielen sanoja: alus=olut, vasara=kesä, setä=piha, riepas=renkas, veikals=kauppa, paldies=kiitos, pils=linna. Tuttuja suomenkielen sanoja, mutta eri merkitys. Lounastimme ravintola Herttuassa, jonka erikoisuutena oli vanhojen ompelukoneiden rungoista tehdyt pöytien jalat.

Paluumatkalla hotelliin poikkesimme Salaspilsin holocaust-muistomerkillä. Saksalaiset tappoivat täällä 315000 juutalaista.

Salaspilsin holocaust-muistomerkin paasi, jonka sisällä sykkivät metronomin avulla tehdyt sydämen äänet.

Iltaohjelma oli vapaa ja matkalaiset käyttivät sen tutustumalla Riian vanhaan kaupunkiin.

Mustapäiden talo vanhassa Riassa. Kirjoittaja on Mustapäiden sukua.

Ligatne, Cesis, Sigulda

7.6. aloitimme vielä lyhyellä Riika-kierroksella, jonka jälkeen suuntasimme Ligatneen, jossa tutustuimme neuvostoaikaiseen atomisodan kestävään bunkkeriin. Oppaana oli paikallinen venäjänkielinen opas. Bunkkeri oli rakennettu lomakeskuksen alle ja työntekijöiltä oli otettu kirjalliset vaitiololupaukset. Bunkkeriin olivat oikeutetut pääsemään vain ministerit ja muu tarpeellinen henkilöstö. Vaimoilla ja lapsilla ei olisi tositilanteessa ollut sinne asiaa. Viestivälineistö, ilmanpuhdistuslaitteet, lämpökeskus ym. tarpeellinen laitteisto oli yhä paikallaan. Jopa Leninin kullattu rintakuva. Bunkkeri vastasi lähinnä suomalaista kallioon rakennettua väestönsuojaa laitteineen. Betonia oli päällä 15 metriä.

Atomisodan kestävään bunkkerin viestikeskus.

Cesiksessä on vanha ritarilinna, jossa syntyi Latvian valtakunnan lippu. Tarinan mukaan lippu syntyi päällikön kuoleman yhteydessä. Hänet oli asetettu valkoiselle lakanalle, veri valui vartalon molemmille puolille värjäten lakanan punaiseksi. Keskiosa säilyi valkoisena. Sigulda on kansallispuisto ja tarkoittaa villisikojen metsää. Maisemaa hallitsevan laakson on Gauja-joki aikojen kuluessa uurtanut hiekkakivilaakioon. Laaksossa näimme myös hiekkakiviluolan.

Paluumatkalla hotelliin kiitimme kyydistämme poisjäänyttä Valentina-opastamme halauksin edustajiemme välityksellä.

Metsavenna talulle ja Tarttoon

8.6. klo 9 lähdimme kohti Tarttoa. Valmieran kaupungissa pysähdyimme keskiaikaisen linnan lähistölle. Lyhyen kävelyn jälkeen jatkoimme matkaa ja kuulimme Kullervo Hantulan sotahistoriallisen katsauksen Cesiksen ja Vennun taisteluista von der Goltzin joukkoja vastaan. Valkan-Valgan kaksoiskaupungissa Latvian ja Viron rajalla pysähdyimme Pajun taistelussa kaatuneiden muistotaululla kirkon vieressä (Kalmin pataljoona Suomesta).

Pajun taistelussa kaatuneiden muistotaulu.

Seuraavaksi saavuimme Viron Vastre-Roosan kylään Metsavenna talulle (Metsäveljien perinnetalo), jossa talon isäntä Max Mattus kertoi sukunsa tarinan neuvostoajalta ja isänsä piileskelystä metsissä. Max oli järjestänyt perinteisen metsäveljien lounaan: perunapuuroa savukinkulla maustettuna, silliä, suolakurkkua ja kinkkua. Ruokaryypyiksi hän kaatoi pontikkaa viiden litran pullosta.

Metsäveljien talon ruokaryypypullo.

Johan alkoivat matkalaiset tulla hilpeälle tuulelle.

Jatkoimme matkaa kohti Võrua, jossa pysähdyimme Estonia-katastrofin uhrien muistomerkillä. Tämän jälkeen Jaakko Saviranta kertoi Tarton Ülikoolin ja Viron historiasta sekä J.G. Granöstä Ülikoolin maantieteen laitoksen perustajana.

Tartossa majoituimme hotelli Pallakseen ja lähdimme illalliselle ravintola Werneriin.

Kotimatka

Kotimaata kohti lähdimme 9.6. klo 9. Matkalla kuulumme vuorineuvos Jouko Seren terveiset, Sakke jakoi naisille ruusut ja Koiviston Pekka kertoi pohjalaisvitsejä. Matkanjohtaja-Matti soitteli iskelmälevyjä menneiltä vuosikymmeniltä. Poikkesimme Adaveren tuulimylykahvilassa tauolle ja ennen Paidea Jyrki Siura ja Tapio Holvitie naurattivat vitseillään.

Paiden linnanraunioiden vieressä Sakke järjesti arpajaiset, joissa oli ruhtinaalliset, kultturelliset palkinnot.

Matka-arpajaiset Paidessa.

Tallinnaan saavuimme klo 13.15 ja teimme pakolliset "superostokset" ja hetkeksi joukko hajaantui tahoilleen. Paluumatka Suomenlahden yli alkoi klo 16.30 ja Turkuun saavuimme noin klo 21.

Jouko Fossi